

JAUNIMAS

BALAND3IO M.

1911-M.

Br.

Jaunimas

Mēnesinis laikraštis skiriamas jauniešiem.

TURINIS: Džaugsma. — Kokie mes Lietuviai esame. — Apie motriškus šventės drobinus. — Apvalga: Tautinio judėjimo reikalavimas Prūsijoje. "Birutės" laikraštis. Allgem. lit. Rundschau. "Birutės Garsai". Vienas Prūsų Lietuvos veikėjas. Reikia savo brangumtus auginti. Darbininkų stoka Lietuvoj. Naujas politikos laikraštis. Kaip pasidina žmogaus jėgos ir meilė tėvine. Geras Didž. Lietuvos ir Amerikos Lietuvū paveikslas. Apširikimo pataisimas. Lietuvū dainos dainuotos Vokietijoms. — Pasikalbėjimai: Ar ra nuodėmė dainuoti? — Kaip galu meile tėvine padidinti? Ir tt. — 18 leidėjų ir rašytojų pusės.

DŽAUGSMAS.

Nėra nieko, ko žmonės taip troškū, kaip džaugsmo! Bet jis ūra ir viso troškimo ir pasiilgimo vertas. Džaugsma ūra žmogui kai sūulės spindėjimas gamtai. Džaugsma viskas tarsi atgija, net atsielia iš mirusiūjū. Džaugsmingas žmogus žengia per kliūtisū akmenis lūg sparnū nešamas. Kiekvienas jo dārba jām sekasi. Žmogaus mintis ūra šviesesnės. Jo žodžiai ūra gīvesni ir gaivesni. Net iš jū skambėjimo šīpsosi džaugsmo palaiminimas. O šī ar tūn džaugsmingasis nusitvertū, viskas eina paakiui, tarsi stebūklai nusiduotū. Ir žmogui ūra ir noro veikti ir ištvėmės. Džaugsma žmogus atgema iš naujo. Džaugsma naujas, āugštesnis ir galingesnis žmogus gema ir gīvena.

Bet džaugsma padāro dār daug daugiau. Apšvietšia visā gīvenimā. Aplieja jī linksmu spīn

dėjimu. Kas pirmiau išrodė varginga, yra dabar prakilnu, gražu, turtinga. Džiaugsmas tiems dalikams išvisti veria akis. Ir ligi taria slaptšiai: nėra to, kas žmogū galētū prispausti ir naikinti; nėra klampiniū; nėra blogo ir žemo; viskas parėina iš tobulumo ir rodo tobuluman; viskas yra nešama ir peršvietsiama vienos ir tos patšios amžinai laiminantšios grožibės ir prakilnibės.

Taip taria džiaugsmas. O jis taria iš viso, kas regima. Visur jis tarsi pasislėpęs vilioja žmones būti džiaugsmingais. Ir žmonės seka džiaugsmā, griebiasi daigtū, kurie ji duoti žāda. Krauja turtus ant turtū. Gauda galibės ratelius. Siekia skinties garbės bei gėriaus lapeliū. Pena visokius palinkimus, geidulius ir troškimus. O džiaugsmo — nėra. Tai rodo ir sušvinta akies mirksni, tai ir vėl tamsu. O gal juodesnė rodosi naktis negu pirmiau. Ir žmogus liūdi savo varge ir savo niekingume kaip silpnas pavėtes žiedelis.

Kur ji tik susijieškojus! Džiaugsmas žmogui būtinai reikalingas. Be jo gyvenimas tuštšias. Be jo žmogus nėra žmogumi. O jo tarsi niekur negali surasti! Ligi jis būtų skaudus Likimo monas.

Vienok jis surandamas. Tik nereikia jo jieškoti pasaulio dalikuose. Džiaugsmas yra kito, augštesnio gyvenimo galibė. Netūno jis tame, kas regima. Tše kur mūsų siela gyvena, tose augštibėse ir prakilnibėse džiaugsmas yra gėvibės bei galibės šviesos srovė. Ir tik iš tū augštibiu gāli lietis i žmogaus širdi. Tuomet žmogus pastoja kitokiu.

Džiaugsmas neperkeitšia gyvenimo. Suteikia žmogui tik kitā žvilgi. Paduoda jam sparnū. Žemojo gyvenimo kalėjimai atsiveria. Džiaugsmas iškelia žmogū iš žemumo ir siaurumo. Ir žmogus žvelgia tad ir veikia iš augštibės ir su didumu.

Tik kuometu tai dāro džiaugsmas! Kuomet jis leidžiasi i žmogaus širdi! Tūli jo taip labai pasilįgsta, o jis jiems vis pasilieka svetimas. — Vargšai nesugebėjo tikru būdu gėventi. Džiaugsmas tik laukia, kad pilditū mūsų širdi. Reikia vien būti tām tinkamu.

Nedidis tai dalikas. Ir vargužiu gālimas. Sāko, kad žmogui reikia teisingām ir teisiām būti, kad jam pridera būti meilingām, maloniām, ir tt. Ir tikima, kad tai yra gālimi dalikai. O tai ligiai tat, kas džiaugsmui atveria duris. Žmogui esant teisingu, doru, džiaugsmas tuoj pradeda lieties i jo širdi, pradeda peršviesti visā žmogū.

Džiaugsmas yra versmė, kuri plūsta iš meilės, išminties ir tikrībės. Kuomet iš jos gersime, joks paviršutinis padėjimas džiaugsmo nebišdžovīs. O džiaugsmā gerti galima nuolatai. Taurikė tām yra skaistus žmogaus gyvenimas, yra nuolatinis žmogaus pasišventimas tām, kas tobūla. *Vidūnas.*

KOKIE MES LIETUVIAI ESAME.

Labai mes skiriamės nuo kitū žmoniū. Turime gāl daugiau savo ipatibiū negu kiti. Iš kokios tik šalies pažvelgtume, vis išvistume naujū skirtumū tarp mūsų ir kitā tautšiu. Tik sunku visus tuos skirtumus trumpu žodžiu išreikšti. Todėl šišon norima tai dariti tik iš vieno atžvilgio.

Bet ir tai gál bus naudinga. Suprasdami, kokie mes esame, išmanísime ir kán mes gálime, kaip reikia save auginti arba drausti, kokio darbo tvirties, kas mums pasiekiamo, o kas ne, ir tt.

Išmintingasis iš kiekvieno ir menkiausio žmogaus apsireiškimo mato, koks žmogus yra. Bet nėra daug išmintingų. Todėl reikia žiūrėti į tai, kuo žmogus aiškiausiai parodo savo įpatības. Ira tai žmogaus dárbas. O visų didžiausia žmonių dalis dirba kúno gývibe išlaikiti.

Sis dárbas yra dvejopas. Žmonés augina tán, kuomi gáli maitinties ir apsisaugoti, būtent javus, vaisius; toliau ir gývius: bites medui ir vąskui; žavis, galvijus mėsa ir kailui bei vilnoms, ir tt. Vienu žodžiu: žmonés laukininkauja.

Medžiojimas šiandien menkà teturi svarbumà. Bet reikia gerai suprasti: laukininkávimas yra viriausiai auginimo bei saugojimo dárbas. —

Antrasis yra padárimas visokių padargų, frankiú. Visokie daigtai yra reikalingi minimám auginimui ir augintú dalikú suvartojimui. Taip Sale laukininkávimo stojis padargininkávimas. Ir kuo tobulésnis yra pirmasis, tuo pinklésnis antrasis. Dár yra reikalingos ir visokios prietaisos kúnui apsaugoti nuo Saltisio, oro, karstisio, ir tt. O tám taipojau būtini yra visokie itaisimai.

Laukininkávimas ir padargininkávimas yra pamatinis dárbu žmogui pragyventi. Juodu gáli būti labai menku ir silpnai pilditi savo uždavinius, bet juodu gáli būti ir prasiplétojusi ir šiek-tiek tobulu. Ir juodu tobulinasi su viens antru. Kur geriau laukininkaujama, tše dirbami ir pinklésni frankiai. Taip randasi galiausiai Sale laukininko ir fabrikantas.

Berods fabrikoms atsirasti yra dár ir kita priezastis. Fabrikos tegáli ten būti lengviau státomos ir išlaikomos, kur yra angliú, gelezies, ir tt. Tik iššon tai turime palikti neatboje.

Be to reikia nors paminėti, kad tarpininkauti tarp tódviejų žmogaus dárbo skiriú yra dár vienas. Vadinamas jis pirkliávimu. Kán laukininkai augina, tai įsiai suteikia tiems, kurie to priválo, o padargininkú išdirbinius pristáto laukininkams. Suprantamas dalikas, kad pirkliávimas tik tše gáli būti žimus, kur laukininkai ir padargininkai šiek-tiek miklús yra. Be to, pirklis tarpininkauja ir tarp ivairiú žemés kraštú.

Tokiú darbú imasi didžiausioji žmoniú dalis. Tik magesnioji rūpinasi kitokiais dalikais. O į tuos dár ir pažvelgkime. Žmonés neturi tiktai noro givais išlikti Siame pasaulije, jie nori ir kuo-pilniau bei giliau gývibe pajausti. Jie nori sántikius su bendruoju gyvenimu net su dvásiškojo gyvenimo pámatu, su pasaulio Priezastimi, numaniti, o, kad galima, ir išmaniti.

Visa-tai pasidáro žmonémis tiek reikalingesniu, kiek toliau jie yra žmoniškai iškile. Túllems dár-gi išrodo kúniškasis gyvenimas be dvásiškojo visai niekingu. Kiti net tvirtina, kad tikrasis žmogaus gyvenimas teprasidedás tokiems augšties norams žmoguje atsirádus.

Kiekvienas, kurs tokiú norú turi, žiúri, kaip juos patenkinus. Kiti vél, kuriuose givena minimas gilesnis pajautimas ir išmánimas, apreiškia įjį visokiu būdu, visokiais darbais-veikalais. Taip vieni gelba ir sušelpa kitus. Ir stojis tokiu būdu žmoniškoji tvarka, žinija, dailė, tikiba.

Lengva yra suprasti, kad tie žmonés stovi augščiau už kitus, kurie žmoniškiau givena, kurie turi gilesni ir givensni gyvenimo išmánimà ir į augina. Bet negivena žmoniškiau jau tie, kurie gáli geriau prisivalgiti ir visaip pasismagurauti. Žmoniški tóra tie, kurie yra gero noro, malonús, teisús, kantrús, skaitús, išmintingi, ir tt. O gál ir turi, ko kúnui reikalinga.

Taip mátome tikrus žmogaus darbú laiptus. Ir pagal tai, koki dárba vieni ar antri atlikti gáli, sákome, kokie

jie ģīra. Vieni dirba tāt, kas naudinga ģīra zemesnāim zmogaus ģīvenimui, kiti tāt, kas tinka augštesnāimjām. Vieni ģīr zemesnius ģīr augštesnius dārbus ģīriau atlieka, kiti blogģīau. Vieni ģīra miklesni, kiti rambesni, vieni turi daugģīau, kiti menkģīau ģīstvermēs, vieni ģīra mokslingesni, kiti buklesni. Bet uz visā-tai ģīra ģīpatingģīausia: vieni turi tvērējo dovanā, kiti tegāli kitus pamēģdz3 d3ioti. Ir tt.

ģīr tikrūjū turi kiekvienas zmogus tvērējo dovanā. Todēl reikģīa bandģīti suprasti, kodēl tūli kitus vien pamēģdz3ioja. ģīmkime paveikslā ģīr mūsū dienū. Buvo pakģīles šauksmas, būk rģītū zmonēs, Japonai, Tsģīnēzai ģīr kiti, pastosiā pavojģīngais Airopai. Rodēs ģīe labai lengvai ģīsmoksta padirbtģī, kas Airopoj dirbama. Dār-ģī viskāt ģīriau padarā o daug ģīgiāu. Vienok pasirodē, ģīog taip nēra. Berods ģīe visai tokģīus-jāu daigtus ģīsmoko padirbtģī, ģīr dirba ģīš tikro ģīgiāu negu Airopos zmonēs. Bet ģīe lģīg šol dār nei vieno pāvģīzd3io, nei vienos mašinos negāģējo patobūlģīnti. ģīe rodos stoksta gabumo "ģīsrasti", sumanģīti. Dār-ģī stinga ģīems ģīr ģīstvermēs.

Bet reikģīa ģīerai suprasti: tik tuose dalģīkuose, kuriuose Airopos zmonēs ģīra tokģīe miklūs. Savaģīp ģīe moka labai ģīraģīus ģīr pinklus dārbus atģītki ģīr visokģīus dalģīkus sumanģīti. Ir labai ģīra abejotģīna, ar Airopos zmonēs galētū ģīuos visai tokģīus-jāu būdu dirbtģī ģīr rģītū zmoniū darbuose naujus pavģīdalus sumanģīti ģīr sutvertģī. Viename, rodos, menkame dalģīke, jāu pasirodē, kad tai negāģīlimas dalģīkas. Pastaraisģīais metais pastojo Airopoj ģīnometri vaģīzdelģīai, kuriuos Javos salas ģīventojai ant audimū dirba, kurie dēvģīmi. Tie vaģīzdelģīai ģīra labai ģīpatingģī. Neturi sau lģīgiū pavģīdalū ģīš regģīmo pasaulio. ģīe reģīškia ģīausmus ģīr palģīnkģīmus. O Airopos dailģīnģīkū vos vienas ar antras moka sutvertģī, kas tik ģīš tolo tām prģīlģīgsta.

Taip matģīti, vienos tautos zmonēs ģīali tuo pasģīnau-dotģī, kāt kiti ģīra sutvērē. ģīali ģīr svertģīmus pamēģdz3io-

dami tokģīus-jāu dalģīkus pasidarģīti. Bet ģīpatingģījū darbū eilģīj nuo bet-kokģīos vietas pradedant toģīn zengģīti retai tepasģīseka. Kiekvienā tauta tegāli tuos dārbus ģīr veikalus tobūliāu atģītki, kurie toģī tautoģī ģīš seno buvo dirbami. ģīš kitū tegalima pasimokģīti, ģīap ģīerģīau atģītki savo patģīšū dārbus ģīr reikalus. Arba ģīap sākoma: negalima kitū tautū kultūros zģīģīu pasģīsavģīnti; o vien tik kitū kultūra pasģīrģīģīnti savo kultūrai tobūlģīnti.

ģīpģīe tai, kokģīe mes Lietuvģīai esame, lģīg šol dār nieko nesākēm. Bet visu Šituo padavēmē tām pamātā Reikalinga tik atģīlieptģī ģī klausģīmus, ģīap mes laukģīninkauģīame, ģīap dirbame padārgas, ģīap ģīrģīkģīaujame, kokģīus augštesnius zmogaus reikalus turime, kāt esame sutvērē ģīems patenkģīti, ģīr tt. O kadangģī visi ģīerai ģīnome, ģīap su tais dalģīkais ģīrie mūsū destģīs, vos kāt bereikētģī ģīr sakģīti. ģīš savo darbū bei veikalū ģīalģīme sprestģī, kokģīas turime ģīegas bei galģīas, ar ģīškģīle ar ģīemi mes esame.

Tatģīsau pamģīnģīsime kelis dalģīkus. ģīšvisime ģīal tik dār māģīzumā aiģīskģīau savo ģīpatģībes.

Virģīausģīai laukģīninkauģīame, ģīap platģīiai ģīnoma. O jāu senu laiku pasirodē, ģīog mes nebģīogi ţīkinģīnkai. ģīap pradģīojģī 18-to šimtģīmetģīio po didģījoģīo mārģī Prūsģījos karģīlius parkģīvietē Lietuvon Vokģīetģīšius, ģīis liepē raģīstus vesti ģīpģīe tai, ģīap atģīviai ģīr ģīap Lietuvģīai ţīkinģīnkauģīa. O tai pasirodē, kad Vokģīetģīšģī ģīr Lietuvģīu skaitģīliai blogģīai ģīr ģīerai savo ţīki valdantģīšģījū ģīra beveģīk lģīģūs. Lietuvģīai pasirodē ne menkesni uz Vokģīetģīšius. O atģīviai, valdģījos visģīap šelpģīami, lengģīviau galģījo pasirodģīti ģīerai laukģīnģīnkais. Be abejģīnos, Lietuvģīai turģījo būģīti sumānģīus ţīkinģīnkai.

ģīr Šiandien mātģīme ģīana daģīnai, ģīap tūli Lietuvģīai laukģīnģīnkai labai pralobsta. Tatģīsau ģīr labai daģīnai ģīrdģīti, ģīap daugģīis ģīr pavargsta bei praskģīla. Vēl kiti parduoda savo ţīkius, lģīg nebeģīstendģīami ģīū valdģīti, ģīr trauģīia ģī miestus. O Vokģīetģīiai ģīerģīkas laukus ģīr ģīvena.

Ar būģītģī Lietuvģīai ģīstģīro šģīandien menkesni ţīkinģīnkai

uz Vokietšius? Kas būtū to priezastis, jeigu jau taip? — Rodos Lietuviai nūdien kitaip laukininkauja. Labai senas ģra Lietuviu garsas dēl graziū žirgū auginimo. O ir mūsū laiku šis garsas nesumenkėjo. Bet paskutiniai metais Lietuviai pradėjo daugiau auginti ir galvijū, o vīriausiai kiauliū. Avīs ir žāsīs beveik visai dingo iš ūkininkū avidziū bei žasidziū. Ir kuone visai išnikusios ģra bitės, kuriū-dēl Lietuviai taipojau buvo garsūs jau senovėje. Labai retai bēra auginami linai bei vaisiū medžiai.

Taip Lietuviu ūkiuose šiandien visai kitaip išrodo negu seniau. Retšiau bemātoma daržas pilnas vaisiū medžiū. Retai bemātomi bitšiu auliai ir žāsiu būriai. Labai retai bematiti, kaip Lietuvės verpa ir audžias sūu drobiniams audimus ir milus. O vargiai dār kur beišvīsime Lietuvaites rūtū darželij sūu pinantis vainikelius.

Vargsta jie visi, ūkininkas, jo žmona ir vaikai, per dienā su galvijū penėjimu, ģpatšiai su kiaulėmis. Kiaulė ģra beveik symbolas šiū dienū ūkininko. Galvijai o ģpatšiai kiaulė geriausiai tinka piningui pasipelniti. Kiaulė kartais net politikā padāro. Piningū rankoj turėti, tai tūliems svarbiausias dalikas. Kitoko jie nebepažįsta.

Nenuostabu, kad tūliems pakirėjo toks nešvarus ir negrazus dārbas, ģpatšiai Lietuvaitėms. Todėl bēga nuo laukū ģ miestus, išteka ir uz kaži-kokio menko valdininko. Nors tikisi išklūti iš grasaus dārbo ir ben-kiek turėti progos kuo ir pasidzaugti. Nėsa namiej tām nebuvo laiko. Nebuvo pagaliaus ir nei noro nei supratimo, kār grazesnio pasiskaititi, pasijūrėti. Ir nėra nuostabu, kad Lietuvaitės, kuriū motinos dār apreiškė savo naminiuose išdirbiniuose toki ģpatingai gerā skoni, tame dažnai nebeturi jokios nuojėgos. Žmogus visuomet veikia tokiu tampa, kokio dārbo jis imasi.

Sākoma: laikai virto kitokiais, todėl reikia ir kitaip ģventi. Bet mār rodos, žmonės pastojo kitokiais, todėl jie kitaip ir ģvena. Nebēra galima jiems ģventi su visomis

tomis grožibėmis, kuriomis senovės Lietuviu ūkis būdavo apģobtas. O tai todėl, kad tū grožibiū nebemāto, ir jomis pasidzaugti nebegāli. Didis Lietuviu skaitšius ģra žiauresnis ir buklešnis pastojės. Toliau pamatšime priezasti šito žmoniū persikeitimo.

Tuo tarpu žiūrėkime, kaip Lietuviai dirbasi sūu padargas. Nūdien jie jū beveik visai nebsidirba. O seniau kiekvienas visus sūu pats pasidaridavo. Berods galima maniti, jog buve tai labai blogai padariti daigai. Vienok taip manidami tikrai nebūtume teisingi. Tik pasijūrėkime, kokie ģra pinklūs ir žimiai dailūs seni išlikusieji Lietuviu rakandai! Atsiminkime, kokius pinklius ģnagius-ģnagelius Lietuvaitės-Lietuvės vartodavo juostoms ir audeklams austi! O visi tie ģnagai ar mlilmūjū berneliū ar broleliū bei virū padirbti. Bet išjiūrint ģ juostū pavėdzzius, reikia tikrai stebėties. Visas begalis ģvairiū-ģvairiausių tše matiti. O visata aiškiai gana reiškia, kad Lietuviai ir Lietuvės buvo ģzimiai ģbūs visokiems dalikams sumaniti ir suverti. O tas gabumas dār ir šiandien labai aiškiai pasirodo. Galima tiesiog sakiti, kiekvienas Lietuvos ģali trumpu laiku kiekvienoģ padargininkāvimo arba, kaip sākoma, "pramonijos" šakoj pasidariti žimiu.

Tatšau nėra mūsū Lietuvoģ nei ģpatšiai gerū kurpiū, nei siuvėjū, nei stāliū, nei trobū statitojū. O kār bekalbėti apie žimiā pramonijā arba net apie fabrikas! ģali kas sakiti, jog toms nėra šišon tinkamas krāstas. Bet kitātautšiai pastāto jūjū ne vienā ir jos eina, o Lietuviai tše labai geri — darbininkai.

Kodėl taip? Rodos Lietuviams pastojo pavojingu žimiusis gabumas ģvairiausių būdū dirbti. Kiekvienas mārė viskār geriau uz kitus atlikti ģālis. Ir nesilāvino tītšia tame. Retai kas mėgino viename dalike visiškai pasitobūlinti. Visame kiekvienas bandė ir dār bando kār atlikti. Ir nieko gero neišaina. Lietuviai praleidžia āmžiu — bandimais. Pagaliaus jau nei nebandoma. Nėra

nei-gi tām tikro noro. O jau visai nebēra pasistengimo kuo tobūliāu atlikti savo dārbā. Gana dažnai matīti, kaip, paveikslui, siuvējas bī-tik pasiuva drabuži ir pasiima uz tai piningus.

Beveik toks-jau padējimas rodosi pirklāivime. Ne vienā kartā jau vienas ir antras Lietuvis pagarsējo esās sumaningu pirkliu. Pradējo labai pralobti. Mātomai buvo tām gabus. O tad staigiai viskas dingo. Lietuviai, atsargumā, perdaug īsigeidzīa ī piningā ir prapuldo visā saikumā.

O ziūrint ī augštesnius žmogaus dārbus ir veikimus, vēl visai īpatingā dalikā pastebime prie mūsū. Beveik kiekvienas ļautšiasī galingas ir gabus kiekvienām to skīriāus dārbui ir veikimui. Teisibē berods, kad neesant Lietuvīū dvāsios turtū, ir labai menkas dalikelis ļau īra brangūminās. Vienok būtinas īra jēgū auginimas ir ļāvinimas. Dār ir toks gabumas nepadāro īš karto mistro. Todēl ir neturime graziū, didžiū bei tobūlū Lietuvīū dvāsios tvariniū. Reikia nuolatinio pasitobūlinimo tame, kame daugiausia īra gabumū.

Bet vīriāusioji priezastis mūsū nupuolimo, ziūrint ī ļaukininkāvimā ir ī padargininkāvimā, o mūsū vargingumo, ziūrint ī mūsū dvāsios turtus, īra dār kita. Mums begīvenant uzējo ant mūsū svetima kultūra. Ir mes pradējome ļos vaisius pamēgti ir ļuos tverties kitātāutšius pamēgzdziodami. Pasidārēme kitū bezdžionimis. Kitaip gīventi līg ir nebegālime. Nēsa kartu mes drēbēm ī šālī, kas buvo mums palikta īš botšīū, o kån patobūlindami pagal kitū paveikslā būtume galēje pasiroditi ir pasaulīje. O taip pasilikome be nieko. Ir skurstam beveik daugiau dvāsīskai negu kūniškai. Tik vīšai pastarais metais tevrito kitaip. Tatšau dār vis esame vargšais.

Ir tik vienaip tegālime īšeiti īš savo vargingumo. Turime grīzti visuose dalikuose prie to, kas mūsū botšīū

buvo dāroma. Prie jū dārbū turime primēgsti savuosius ir ļuos vesti tolin ir tobūlin. Tuomet visos mūsū jēgos augs ir tarps. Mes pātīs vēl pradēsime kitaip gīventi. Vēl ūkininkausime su didesniu džaugsmu, ir vēl daugiau mīlēsimē savo tėviške. Kartu su tuo pakils ir pramonījos ir visi Lietuvīū gabumai, pabus patiems ant džaugsmo. Maža pradzia ļau padarīta. Pagaliaus gaminsime ir dvāsios turtus, taip kaip mūs moka senovēs balsas mūsū krauje ir botšīū padavimuose. Ir tie turtai bus tikrai ļavinimui visām, kas gera, gražu ir teisu. Tuomet tapšime tokīais, kuriū īpatībēs ļaimīs net plātšīā žmonījā. Vds.

APIE MOTRISKUS SVENTĖS DROBINIUS.

Īš kasdienio pareina pasišvietimo drobinīs. Kasdienio drabužis beveik vis priļģis vienas kitām. Jo tikslas vien īra kūnā pridengti, o niekur neturi jis painioties. Kitaip su pasišvietimo rūbu. Jis īstikro privālo ir puošti. Todēl ļuo ļau galima daug daugiau skonio īšreikšti: tai pasiuvimu arba apsisiautimu, tai spalvomis ir apstatais. Graziām drobinīui berods nereikalingas ļoks āpstatas. Visiškai ne, ļeigu sumargintai austas. Bet līgus audimas galētū būti apsiuvinētāis pakraštšiais. Tik īdant nereikētū imti kokius nupirktus āpstatus, kurie paskui uzdedami, kur jū visiškai nereikia. Lietuvēs pātšios moka gana ļerai īšdirbti tūlus pagrōžinimus. Moka vīsaip siuvinėti, ļuostas austi, moka karolius ī pinkles virvutes suvarštīti, ir tt. — Gražus audimas tik tuomet ļalaiķo savo pilnā gražumā, kada jis kuo- menkiaus sukarpomas. Šiaip Lietuvēs kaipo sveikos tautos moteros tikrai nujautšia spalvū sāntarā. Patarimas, kaip īstikro reikia darīti, būtū tik susiaurinimas kiekvienos patšios nujautimo ir skonio.

Bet grīšķime prie šventēs drobinio. — Šventēs īra visokios šventšiamos: tikbinēs, tautinēs, atsiminimū ir džaugsmū šventēs. Kiekviena šventē turi savo īpatingā

išvaizdą. Ir katraviena lankoma kitokiu pasišventimu. Todėl reikalinga ir kitokio apšventimo žmogaus žmonių išvežėjime. Žmonės pagal tūrį ir pasielgia, gal visai nežinioms. Ši šon tik aplamai tegalima apie tai tarti. Ne visoms galima kiekvienai šventei kitą rūbą ištaisti, bet ir ne visos lanko visas šventes.

Visuomet pirmiau reikia švente puošti savo jausmais, savo norais, ir tt., vienu žodžiu savi. O pagal tai tad galima puošti ir save, — šventės drobinis privalo ilgas būti, arba geriau saktant, jis turėtų ilgas būti, jeib neišveizėtų kasdienio drabužių. Tasai turi su kasdienio rūpesniais namiej pasilikti. — Ira žinoma, kad ilgas, išstis rūbas padaro žmogų didesniu, laibesniu. Motera išveizi su ilgu rūbu, kurs ašlā siekia, tartum ant aslos plaukia, prakilnesnė, lig su kiekvienu žingsniu kiltū ir augtū iš žemės. Tai ir turi būti norėta. Šventė ira pasikėlimas, pabuvimas tarsi artšiau dangaus neng žemės. (Todėl ir šventės negali būti šventiamos apsirijimu.) Beje asla ir turi svari būti, kaip sākoma, kad galėtum nuo jos net valgti. —

Lietuvėms, ir senosioms, pritinka visuomet baltas drobinis. Iš senū dainū žinoma, kad viešnia būdavo baltai apšitaisiusi. Norint apreikšti pasišventimā, visai negalima apsimarginti, arba i skiautes sukarpitā ir vėl susiuvinėta drobinī vilkėti. Jis turi būti išstis, iš didžiū daliū sudėtas ir tik lengvai sujuostas arba visai palaidas likti. Kaip kokiām augumui geriau pritinka.

Baltas drobinis gali būti dėvimas kiekvienā minėtūjų šventiū. Bet kur galima, reikėtų ir skirtumā dariti. Tik tikbinėms šventėms rodos būtinas visuomet baltasis drobinis. Tautinei šventei, paveikslui, pritiktū ir spalvotas rūbas. Tik spalva turėtų būti pasišventimo spalva, o ne kokio žemo palinkimo. Toki apreikšia visos taip sākant skaudžiosios spalvos. To būtina reikia saugoties. Reikia ir žinoti, kad spalva turi ištekte ne vien i kitus, bet ir i žmogū, kurs drobinī dėvi.

Toliau šventės rūbas jokiū būdu ne privalo išreikšti puikavimo. Nei viena Lietuvė arba Lietuvaitė atėjusi neturėtų maniti, kad pati būtų puikiausioji. Vien gal būti geriausiai išreikšusi savo vidū, savo ištatibe, trumpai saktant: savo pasišventimā. Tuomi ji nebūs vien save, bet švente puošusi. Ir nebūs galima sakti: ši arba toji ira puikiausia, bet: ji ira kuo laimingiausiai išstengusi savo išveizėjimu tos dienos uždavinī apreikšti ir papilditi.

Iš viso to be nebūs paaiškėjus, kad šventės rūbas nepritinka kasdieniām dėvėjimui, o antraip kasdienio ne šventės rūmams. — Būs taipojau suprantama, kad ši šon nėra pamokinama puikauti. — Protingai ir su skoniu apšitaisiti nereikia nei daugiau laiko, nei daugiau turto. Ira lig šol statšiai už biarius rūbus išleidžiama gana daug pinigū, ir daug laiko prarūpinta, kaip tokius nepritinkamus āparus iġijus.

Nereikia ši šon jokiū naujū pramānimū paduoti. Tik vien tai atsimiti, kas mums Lietuvėms pritinka o kas iš viso žmoniškiau, sveikiau ir graziau ira. Tām ir nei viena motera nėra persena.

Rūta.

AP3VALGA.

Tautinis Lietuvū judėjimas ir gyvenimas Prūsuoje iš labai mažū dalikū susideda. Dār didžiai drūtšiai jis kartais surištas su pavieniū žmoniū troškimais. Tatšau jis jau tūlus metus eina ir beveik kas dienā gilesniu pastoja. O kuone reiktū sakti, kad tūli tū judėjimā ir nenoroms didina ir gilina. Bet apie tai ši kartā nekalbėsime. Žiūrėsime i svarbiausiąjį to judėjimo reikalāvimā. Ira tai tas: turėti laikrašti, kurs niekaip nebūtū varžomas ir todėl

pilnai galėtų tarnauti tautiniams ir tuomi kultūriniams Lietuvū reikalams Prūsuoje.

Pajuto jau tūli ši Lietuvū reikalāvimā ir pamātė, jog jo išpildimas ira reikalingas. Kaip stojos einantieji Lietuvū laikraštišiai, seniau aiškinom. Bet jū nei vienas pilnai nepatenkino ir nepatenkina Lietuvū. Ir buvo bandoma naujā laikrašti leisti. Bitėnū Martinas Jankus nevienā karto buvo pradėjes tai dariti ir sustojė. Priezastis aiškios. M. Jankaus gero noro neišteko laik-

raŠtŠiui iŠlaikīti. Vīraiamsas dafikas mums Lietuviams īra — ne pīnīngai, kaip tūli tiki, bet — raŠtŠojas. Berods īr pīnīngai reika-lingi. Bet tū vis dār galima sugauti. Tik raŠtŠojā, kurs galētū kār pasakīti žmonēms, dēti ī jū širdīs īr omenis Šventos ugnies kibirkštī, tas vos tarp tūkstantŠiū randamas.

Martīnā Jankū seka dabar Jonas Vanagaitis. Leidžia jau ilgiau negu visus metus laikraštī "Birute". Norėjo īš pradžios, kad tuo laikraštŠiū "apsireikŠtū visas mūsū tautos gyvenimas". (Žiūr. Birutė 1. num. 1909 m.) Rodos gražus tai noras, bet īr be jokiū kraštū. O kad tauta būtū īr dār menkesnė, vis jos gyvenimas vargiai galēs vienio laikraštŠiū apsireikŠti. Be to, kokios milžiniškos dvāsios turētū tas žmogus būti, kurs viskār pasekti īr praneŠti galētū! — Tātšau dēl to noro nieks negāli "Birutės" leidėjo peikti. ReiŠkia tas noras tik didī karštumā. O tai gāli būti labai naudinga. Ir laikraštis pranešē visociškai fmelius ī Lietuvos istorijos, toliau rašinelius žādinantŠius tautinīs Lietuviū jausmus, visokius pamokselelius, īr kār Birutės leidėjo īsteigta naujoji "Birutės" draugija veikė, kartais īr vienā īr antrā smarkesnī atsiliepiamā ī tuos, kurie kaip noris ant draugijos īr "Birutės" laikraštŠio ušpuldavo. Toliau rādos īr daugiau politiškū rašiniū, īr pagaliaus "Birutė" pavadinta jos

leidėjo īstaigū īr draugijos "Birutės" organu.

Tautiniame Lietuviū gyvenime tas laikraštis pasidārē be abejonės žimus. Bet nederėjo tām jo turinis. Beveik viskas, kas jame rādosī svarbesnio, ne karta īr ne praštšiau buvo pasakīta jau "Naujojoj", kad īr kitais žodžiais. Lietuvos istorija dagnai buvo ten aiškinama. O tokie rašiniai, kurie rāgina laikīties savūju, garbėj laikīti Lietuviū kalbā, īr tt. labai daug kartū ten buvo pranešami. Ir lietuviškoji "Birutės" kalba ne daug geresnē uš "Naujosios" kalbā.

Taip žiūrnt ī turinī, nieko Šviesesnio "Birutė" neišnešē ī tautinī Lietuviū judėjimā. Ir visiškai nieko augštesnio. Vien prisidėjo prie kitū, kurie rāgina Lietuviū pasilikti prie "seno". Tātšau laikome jā naudinga. Ji paskirta vien tautiniam Lietuviū gyvenimui. Todėl jos rašiniai ne taip kaip "Naujojoj" tarp kitū begaliniū pasiskaitīmo dalfkū pakvesta, bet pasilieka itekmingesniais. Toliau "Birutės" leidėjas ne tiek rūpinasi skaitīttojams itikti, kiek parinktāji savo ugdavinī īšplīdīti, kad galima būtū īstikro sakīti jī "dirbant Tėvīnei." Ir laikraštis īr jo turinis pareina visai īš leidėjo noro. O tame "Birutė" visiškai skiriamas nuo "Naujosios" īr kitū laikraštšiu, mūsū patŠiū laikraštšio nemėnant. — Vienok dār daugiau reikia pastebėti. Nederėdama īš skaitīttojū pasimėgimo, "Birutė"

tarsi Sale jū stovi īr todėl daug smarkiau ušgauti gāli žmoniū pajautimā. Be tojos leidėjas, nieko nesuvaržītas, gāli savo laikraštije visai savo būdā apreikŠti. Todėl tūli rašiniai īr atsīgimi smarkumu īr karštumu. O tai kartais īr reikalinga. Tokiu būdu "Birutė" apreikŠia visai savo leidėjo īšmānīmā īr dorā, īr todėl jī dabar visai teisingu jo īstaigū īr jo īsteigtosios draugijos organu pastajo.

Daug svarbesnis uš "Birute" īra to paties leidėjo laikraštis VokietŠiū kalbā rāšomas īr pavadintas: "Allgemeine litauische Rundschau." Tasai supazindina lietuviškai nemokantŠius VokietŠius su Lietuviū tautos gyvenimu. Berods taip, kaip to rāsto leidėjas tai īšmāno, īr kaip jis kitū rašiniams šelpiamas. O kad nieko kito nebūtū padāres, kaip tik parodes, jog mes nežūvame bet atsigauname, gana būtū atliks. — Bet negalima īsteisinti leidējā, kad jis tār laikraštī taip dvāsiškai skurdžiai laiko, īpatiai žiūrnt ī jo kalbā. Kartais jī visai nepakeliamo. O tai galima īšvengti. Tik to rāsto leidėjas rodos, īr tše, kaip visur, viskār pats geriau īšmāno. Lietuvis, kurs vokiškai moka, neišverstū vokiškai sākinī: ich hāngigte ihm die Schrift ein, žodžiais: jām frankavau rāštā, pasakītū: idaviau jām rāštā. Bet leidėjas rāsto: "Allg. lit. R.," taip nevertŠia īš Lietuviū kalbos VokietŠiū kalbon. Nuolatai jis, paveikslui,

rāšo, Tėvīnės Milėtojų Draugija esanti: der Verein der das Vaterland Liebenden. Vokietīs sāko berods: ich liebe das Vaterland, vienok ne: ich bin ein das Vaterland Liebender, bet: ein Freund des Vaterlandes. Todėl reikētū sakīti: Der Verein der Vaterlandsfreunde. O kadangi Tėvīnė īra širdingesnis īsitarimas negu Vaterland, reikētū toki-ju širdingā žodī vertūti, būtent: Heimat. Tai buvo kartā viešai aiškinama, īr tār girdėjo minimo laikraštšio leidėjas. Bet jis viskār geriau supranta. — Palaimingu būdu laikraštšiu "Allgem. lit. Rundschau" rāšo īr kitī. Todėl kalba kartais īr visai gera. O turinis kad ne kitoks, tai nors kartais īr ušdegas. — Apie kitus p. J. V-Šio leidimus tik tiek pasakšiu, kad jojo "Birutės Garsai" numeriai 42, 43, 44, 49 īra vertimai vokiškū žinomū poetū dainū. Tai gāli pamirŠta ten pasakīti. Nr. 11, 6 be 17 īra apdirbimai mano dainelī, paduotū "Lietuvos Varpeliuose" numeriais 11, 25 īr 29. "Varpeliai" īš-jejo 1909 m. "Birutės Garsai" 1910 m. Mat, īr daineles p. J. V. moka geriau parašīti. Tik suliginime:

Rambynas.

"Liet. Varpeliū" Nrs. 25.

Lig nuilsos Nāmuns teka,
Jūron leidžiasis žemin.
Bet Rambynā dār išvīdes
Liejasi pas jī artin.

Svents Švelnumas kalnān dengias
Tartum išplėsti sparnai!

Ir Sventumas pats līg zengia
Ant Rambyno Šviest ūmai.

Tankumīnas zālīvo
Sventa ugnim gerējos.
Auzuolai sudejāvo!
Žuvo Krīviai, Kūrēj(oi).

Nevidons atšigrūdē
Sventān ugnin gesina.
Ir raudons kraus paplūdes
Žolen skaudžiai drēkin(a).

Nāmuns verkes prie žolīno,
Jūron liejasi tofīn.
Snažda medžiuos ant Rambyno!
Ir ugnis vēl kīl augsīn!

"Birutēs Garsū" Nrs. 6.
Sens Rambyne, tu garsingai
Būsi visad mums viltis!
Juk spīdējo stebuklingai
Nuo taves Svēta ugnis.

Svents tikumas viešpatavo,
Tarpe auzuolai augštai;
Dievū norus pranašāvo
Sventvietēs seni tarnai.

Kaip tikumā Svētā ardē,
Tie neprieteliū pulkai,
Botšīū kraujū žuvis nardē;
Išgastingi tai laikai!

Ugnī Svētā išgesino
Nevidonai svetimi,
Botšīū daugel panaikino
Djevo vardā skelbdami.
Ženklu būk tu mūs tēvīnēs
Sens Rambyne, visada!
Kaipo botšīai priešū gīnēs,
Mes apgīnsim Lietuvā.

Arba:
Pavāsaris.
"Liet. Varpeliū" Nrs. 29.
Pavasarei, saulēs žvilgeli,
Ak, pasiilgau, taves pasiilgau.
Ir tt.

"Birutēs Garsū" Nrs. 17.
Pavasarei, saulēs sūneli
Jau taves laukiu, vis nūolatai
Ir tt. [Saukui.

Kitas o vienas pirmiausiūjū
p. J. V. veikalū īra "Bangos".
Labai teisingai, kaip mān vienas
sāktē, jis īšē vadinasi mano ra-
šītoju vardā pamēģzđiodamas,
Pavīduvū.

Kad ponas Jonas Vanagaitis
īra didis veikējas, gāli tūli abe-
joti, bet žiūrīnt ī Didžiosios Lie-
tuvos īr Amerikos Lietuvīū laik-
raštšius, tai nebegalima. Ten tai
aiškiai pasakīta īr beveik —
īšrodīta. O kažīn īš kur tie vik-
kān īr patirē? Tūli mūsū dirbo
dešimts īr daugiau metū, o dār-
bas pasiīkes tarsi bergzđziū,
nors niekas ten apie jī neskelbē.
Bet J. Vanagaitšiuī vos pradējus,
visi tie laikraštšiai tuoj paste-
bējo, jog Lietuviai Prūsuoše pra-
dedā atsīgau. O kad tiems laik-
raštšīams vienas īr antras īš
"Jaunimo" skaitītoju dār neīti-
kētū, patartšiau nusīpirkti paties
pono J. Vanagaitšio īšleistā posī-
nī lakšteli, kur matīti Prūsū
Lietuviū veikējai. I tāt laksteli
žiūrīnt visi abejojīmai turi dingti.
Nēsa īšē aiškiai matīti, kad mūsū
Jonas Vanagaitis īra Prūsū Lie-
tuvos veikējū visū didžiausias.
— Kaip jis īra dirbes prieš mane,
tai nesvarbu. Kaip jis bandē su-
grīauti Giedotojū Draugjā, īra
praējes dalīkas. Nesisekē. O
kiek gero ar blogo jo dārbas at-
nešē, gāl pasīrodīs vēliam. Apie
jī kaipo "veikējā" reikētū tītšia

kān parašīti. Jis īra tikras typas.
Pirm jo jau kelintasis taip dirbo.

Vēlionis Dr. G. Sauerweine ne-
karta sakīdavo: "Žiūrēkite, kad
nepasiīkute karvedžiais be ka-
reiviū." Bet mān rodos, kad jis
neišvīdo, koks mūsū padējīmas
īra. Kareiviū turime, o dār-
gi smarkū. Tik jie tikisi kiekvie-
nas esās karvedžiū. O tai mūsū
nepalaima.

Kas su tiesa kariauti nori, tas
turi turētī brangū dalīkā, kuris
reikia ginti. Berods žinome tokī.
Vienok: kelj īra, kā skaito savo
kilme, savo tėviške, savo kalbā
brangūminū! O jeigu jau, var-
gajai jie žino, kodēl tai brangu-
mīnas. Ir mūsū kareiviai-kar-
vedžiai sukūla, kaip vanduo su-
plīauškia, kad lāšas īkrinta. Tai
īpatšiai aiškiai matīti, kaip da-
bar didīsis politīškas Vokietšiu
judējīmas persīkēlē īr pas mus.
Lietuviai steigja īr ardo lietu-
viškās politīškas draugijas. Be-
veik visur Prūsū Lietuvoj tai
matīti.

O visa-tai reīškia, jog mums
pirm viso reikalinga savo
brangūminus taip augīnti,
kad daugis mūsīškiū tai īr pa-
jaustū bei īšvistū. Tuomet jie
jūs īr gīns. Be to mes kovo-
sime uz dalīkus, kurie niekān
nēra brangūs. O vartojant smar-
kīus žodžius, joks dalīkas žmo-
gī nepastoja malonus. Tuo
tarpu žmonēs dār īr toliau meta
ī šalī, kān kiti labai augštai stāto.
Daugiau negu īš kitū kraštū trau-
kia žmonēs šalin īš mūsū šalies.

Klaipėdėjo todėl sutarta, kviesti
Klaipėdos pavietin darbi-
ninkū īr juos ten apgīvendinti,
jems paskīriant po žemēs dāli.
Nors rastūs ten daug Lietuvīū.
Bet ar tuose žmoniū širdīs īr
pradēs židētī Tėvīnēs meilē,
abejotina. Beveik turētai ma-
nīti, jog mūsū laiku žmonēs nēra
tinkami tokiems ideālīškiems da-
līkams. Ir nieks jū negālī su-
teikti kitiems. Jie tegālī persī-
kelti nuo tėvū ant vaikū, nuo
vieno žmogaus ant kito, kaip
vienas žiburis uzdegamas prie
kito. Ideālīški dalīkai pātis turi
žmogūje uzgīmti, padidētī īr pa-
stīprētī. Tām reikalinga paties
žmogaus pasišventimas. Kuomet
žmogus minimais dalīkais rūpi-
nas, kuo daugiau jis jū dēlei
trīusa, tuo jie jame tarpša. Dār-
gi kad jis īr visai īsverstai pa-
sielgtū. Nors jām ideālas po
akiū. Įš to atžvilgio īr tūlī Klai-
pėdos apilinkio Lietuvīū apsi-
ēmimas leisti politīkos laik-
raštī labai gīrtinas.

Liudija tai berods, kad nei
vienas einantšiujū laikraštšiu
nepraneša žmonēs to, kō jie nori
īr ko jiems reikia. Ar tai pa-
darīs naujasis laikraštis, nieks
negālī pasakīti. Vienok vis tik
jo leidimas būtū naudingas. Lie-
tuviai pātis jī nori leisti. Susi-
telkes īra visas jū skaitšius. Da-
bar tik reikalinga, kad pasiīkūtī
virais, kad pasirodītū tvirtais īr
nesigīlētū nei aukū nei dārbo.
Kad būtų īr antra-tiek apmaudū
īr nesmagū. Darbas parinktas

augštesniām tikslui visuomet di-
dina jēgas ir paaugstina zmogū.
O dār-gi draugiškas veikas! Veikas vardu Tēvīnēs, vardu tēvū ir botšū palikimū!

Mes daug daugiau patvirtē-
tume, kad dažnāu susidētum to-
kiām draugiškām veikimū. Ipat-
šiai mums jauniesiems tai labai
reikalinga ir naidinga. O visai
nesukun. Jau rāgināms susi-
spiesti aplink vienā laikrāstī labai
geras īra dārbas. Šinoma tas
laikrāstis turētū toks būti, kad
visa jo dvasia teiktū skaitītoji
tān gāliā, kuri jī traukte traukia
augštin īš viso, kas slēgia ir
zēmīna, kas žudo praklīnās in-
tītis ir jausmus. Pasistengkime
kitiems Lietuviams nors māgumū
sukelti augštesne gīvībe, nors
brīdēli praskaidrīti gīvenimā.
Pasidalīkime vienas uo kitū. Ra-
šīnēkimēs daugiau. Nebūkimēs
taip bailūs. Pasīguoskime, kuo-
met širdis sunki, kalbēkime apie
tai, kas jā pildo džaugsmu. O
kad negālime kitaip, rašīkime,
kad ir labai nepalankīai sa-
vo laikrāstīšūi; gāl jis atslīeps
jums ir kitiems nauramīti arba
jūsū ir kitū džaugsmuī padīdinti.
Tik negīvenkime ī save īsitrauke
kaip straiģis savo namīuose.
Dvasioje pratīeskime viens kitām
rankas. Ir veikai pasjūsime,
kaip mūsū širdīse savšvis ir vis
dāugiau uztekēs praklīnūs zmo-
gaus jausmai ir jēgos: Tēvīnēs
meilē, dora, īšmintis, ir viskas,
kas gražu ir augšta. Tad ir bus
galīma pavīršutiniškai daugiau

susīspiesti ir vienas kitā pa-
remti.

Kad galētšiau, īspāskotšau
šīson, kaip tame dalīke Didģiojoj
Lietuvoj ir Amerikoj Lietuvū
dirbama. Vos suskaitai draugijas
ir draugijēles, kuriose pavienis
randa pāšalpā ir pāguodā. Be-
rodos īra ir ten visogo, ir to
apstšiai, kas gāli zmogū nulū-
dinti. Vienok īra ten gīvumo,
īra draugiško gīvenimo, īra ten
darbo broliui, Lietuvīui, Tēvīnei.
Tūkstantšiais, paveikslū, skai-
tosī draugi "Susīvienģimo Lie-
tuvū Amerikoj". O tūkstantis
su viršum īra ir draugū "Tēvīnēs
Mīlētōjū Draugijoj". Īra tai
mums Prūsuoše geras paveiks-
las. Mūsū tautai atģģijant, ne-
pasīlīkime negīvais jos kūno
krislēlāis, kurie jām jundant
nukrītā ir dulkes.

Ir dār vienā dalīkā norētšiau
minētī, kurs labai svarbus zmo-
ģoj padīdītī. Īra tai aukū da-
vīmas plātsniems reikalāms.
Ir tame mums Lietuvīai Didģio-
joj Lietuvoj bei Amerikoj īra
geras paveikslas. Vis īš vien
kīla naurāj sumānīmāi Lietuvū
tautos gīvenimū Sēlpti, o vis īš
naujo tām prāšomī pīnīngā, o
nuolatī tām ir duodama. O kad
kartais dalīkas ir ne toks svar-
bus, davēģū ākīse jis tatsau didis.
Ir ne dalīkas, kān duodama,
zmogū didina, bet kaip duoda-
ma. Prādēkime nusītrauke
duoti vienā ir antrā skatīkā
bendroms Lietuvū reikmenēs
ir tuoģ patīšīme, kaip patvīr-

tēšīme ir padīdēšīme. Berods,
kas īra bendros mūsū Lietuvū
reikmenēs Prūsuoše? Gāl apie
tai kitā kartā pakalbēšīme.

Palīkti turīme šī sīki kalbētī
īr apie didģuosius judēģimus
ģmonījoje. Nusīduoda īše nuo-
stabūs dalīkai. O verti, kad
juos gerai īšmanītume.

Dār turīu vienā dalīkā īš
Kovo m. Jaunimo atīaīstīti. Pa-
vaināu klaidingu J. Sliūpo ra-
sākīmā jo rāstēlģe: Maģoģi arba
pārisģkoģi Lietuva: "Lietuvū
dāinos taip labai patīko Goethei,
kad jis parēmē jas ī savo "Die
Fischerin" prasīdantšias uo
ballada Erlkoenig". Ta ģinia tei-
singā. Tik īšģeģus "Jaunimū" īš
spaudos tepastebēģau, kad nebu-
vau atsimīnes, jog vaidinimo vei-
kalas: Die Fischerin ir Goethēs
dāina: Der Fischer, īra skirtū
dalīku. Pats stebīuos, kodēl
mān tai neparģjo ī atmintī. Gāl
klaidos atrastos tame rāstēlģj
per daug uzģulē ant manes.

Rodos ne per viršū bus pa-
minēģus dār vienā dalīkelī. Kovo
mēn. 22- rā Mūģikos mokģtoģū
Draugģijos sūrengtām Tīlģģj vie-
šām vākarui buvau pakvīestas
vokiškai kalbā sakģti apie "dāinā
kaipo dāilēs veikalā", o Giedo-
toģū Draugģija, kad padainotū
kelias Lietuvū dāinas. Buvo pa-
dainuota pirmāu Sasnausko: Tu
mano motīnēlē. Dainavo dvī dai-
ninīnķi-dāilīnīnķi Vokietū, kurie-
dvī īsmokīnes buvau gerai īstārti
lietuvīškai. Toliau choras dai-
nāvo: Petrausko: Noriu miego;
īš Lietuvos Aidū: Šinote ģināu
īr Kol aģ mergaitē dār buvau;
Petrausko: Oī motule mano, ir
pagaļiajas Sasnausko: Karvele
mēļīnās. Klausģtoģai buve-
beik visi mūģikai. O visai nu-
stebino juos Lietuvū dāinū gro-
ģībē. Nors tai atģkartotinā
īstārē, īr, kān pasidģaugdami
šģson pasākome, labai ģrē dai-
lģškā Giedotoģū Draugģijos dai-
nāvimā. Vds.

PASIKALBĒJIMAI.

Pasidģaugēme, tiek susīlauke šī kartā klausimū. O kad īr ī visus atslīept
negālime, nesustokime klausīnēģe. Kartā tik bus galīma visiems atslīepti.

Vyģeikio Nesusīprateliui:
Ar īra nuodēmē (ģrieks) dai-
nuoti? — Īr aģ nekartā ģirdē-
jau, kaip Lietuvū tēvai, kurie
rodos īšmintingī buvo, draudē
tatšau vaīkams lietuvīškai dai-
nuoti. O dāinuoģamosios dāinos
buvo labai ģrāģģios ir doros. Bet
tēvai nedraudē vaīkū, kaip ģie
vokiškai dāināvo, paveikslū:

Fuchs, du hast die Gans gestoh-
len (Lāpē, pavogēi mān ģāse)
arba: O du lieber Augustin (Ak,
tu mielās Augustģn) ir tt. — Kad
tos dāinos nuodēmģnos, tie
ģmonēs nesākē. Aplamā tūliems
Lietuviams rodosi viskas dora,
kas vokiģka, īr nedora, kas lie-
tuvīģka. — Dāinuoti ģmogū īra
taip reikalinga, kaip kalbētī. O

kaip kalbėti nėra nuodėmė, taip nėra nuodėmė ir dainuoti. Bet kaip yra nuodėmingų žodžių taip yra ir tokių dainų. Ir jas dainuoti yra taipojau nuodėmė kaip nedorus žodžius tarti. Tik reikia žinoti, kas tai yra nuodėmė. Trumpai pasąkius: Kiekviena mintis, kiekvienas žodis ir dąbas, kurs žmogaus žmoniškumą, jo dorą žemina ir silpnina, yra nuodėmė. Kas visa-tai augština ir stiprina, nėra nuodėmė.

Paukštis. Kaip galiu meile i Tėvīne padidinti? Jautsiu kitąsik meliau linkstās prie VokietSiū, negu prie savo tautos broliū. — Apie klausimā rašita platšiau Apžvalgoj. — Suprantama, kad kartais žmogus gali linkti prie VokietSiū. Daugiau ten mātome ir randame, kuo žmogus gali paviršutiniu būdu pasimėgti. Viskas išrodo didžiau, turtingiau, tarsi garbingiau. Bet nepaleidžia tai mus nuo mūsų pareigū. Mes turime pagal augštus istātfimus laikīties saviškiū, ir viskān, kas gera prie Lietuvū yra, ipatšiai jū dorā ir kitus dvāsīškus turtus, augīnti ir didinti. O kur tik randame progos tai darfi, neturime tinginauti. Neturime draugauti su kitais, jeib

iš jū kān turētume, bet jeib jiems suteiktum, kas juos lāimina ir dorina. Tān išmanidami, daug meliau draugausime su Lietuviais, negu su Vokietšiais.

Keleiviui. Gāl kartais ir garšissime "Jaunime" būsimus Lietuvū vākarus ir šventes. Jeib galētū su Jumis susirašinėti Prūsū jauniejū, meliai dedame šišon Jūsū adresā: Ruszland. Post St. Garsden, Kauno gub., Mikoliškiiai. Jonui Brazinskiui. — Mano paties adresas: Vidūnas, Tilšit, Anger 23.

Dār kart pirmasis. Ar leista žmogui tabākā rūkīti arba kitaip jī vartoti? Tabākās yra nuodingas. Kiekvienas tai patiria jī vartoti pradėdamas. Iš to matīti, kad jis žmogui neduotas. Bet prie tabāko priprate, juo pasimėgsta. Tūli net tvirtina, kad rūkant dirksnis nurimstantšios. Taip tabākās jiems yra reikalingas. Bet žmoniū daugis priprāto rūkīti matidami kitus rūkant. Ipatšiai vaikais būdami. Mat, žmogūje kišo toks gīvulelis, kurs sāu giroje gīvendams vadinasi bezdžione. O tān savo vidūje pergalėti labai geras dālikas. Tātšau nėra nuodėmė tabākā rūkīti. Bet gali tai pastoti nuodėmė kaip kiekvienas žmogaus veikimas. Vds.

IS leidėjų-rašytojų pusės.

Rāgindami iš naujo pasirūpinti "Jaunimo" praplātinimu, meldžiame visū ipatšiai iš Didžiosios Lietuvos ir Amerikos savo adresus taip aiškiiai ir gražiai rašīti kaip tai tik galima. — Nepriprāte prie Rusū raidžių kartais visai neišskaitome, kas rašita. "Jaunimas" siuntšiamas i namus už 2 M. per metus, i Didžiąją Lietuvā už 1 Rublī, i Amerikā už 60 centū, pavienis numeris už 20 pfg., 10 kap. arba 10 cent.

Už leidėjus-rašytojus

Martin Aszmutat, Tilšit, Augštoji gatvė 78 (Hohe Str.)